

Advokater kräver snabbhet ...

– Det enda som skulle hjälpa är skadestånd. Fagert tal hjälper inte mot långa handläggningstider. Det säger Göteborgsadvokaten Claes Sjölin som får medhåll av advokaten och Europarättsexperten Jan Södergren som tror att bara okunskap har hindrat skadeståndsprocesser hittills.

Av **Mikael Kindbom**

CLAES SJÖLIN var en initiativtagare till förslaget om ett förändrat arbets sätt som lades fram vid det möte som hovrätten i Göteborg arrangerade våren 2005 där advokaternas krav på

Luleå tingsrätt

"Det åligger domstolarna att på ett rättssäkert och effektivt sätt avgöra de mål och ärenden som de har att handlägga. Enligt 42 kap. 6 § tredje stycket rättegångsbalken skall rätten driva förberedelsen med inriktning på ett snabbt avgörande av målet..."

...Jag vill även framhålla att det givetvis inte kan accepteras att handläggningen av ett mål vid flera tillfällen avstannar helt under längre perioder."

snabbare handläggningstider ledde fram till skapandet av Bengt von Reis snabbavdelning, (se nästa sida). Claes Sjölin förstår inte varför tvistemål ska behöva dra ut på tiden.

– Varför kan inte domstolarna matcha ett skiljeförfarande? De har ju mycket större resurser till förfogande än vi advokater har när vi fungerar som skiljedomare. En erfarenhet från arbetet i Hovrättsprocessutredningen (SOU 1995:124) var att regelverket i sig inte hindrar en snabb och effektiv handläggning, vilket ju också hovrättens "snabbavdelning" är ett exempel på. Man kom-

mer långt om man använder de regler som redan finns.

– Varför ska företag, eller andra, behöva finna sig i att det allmänna domstolsväsendet inte är kapabelt att åstadkomma en dom i första instans inom ungefär samma tid som ett skiljeförfarande? Vi talar om oacceptabelt långa värdköer och annat, men hittills har det varit tyst när det gäller domstolsköer. Att de allmänna domstolarna betalas över skattsedeln måste rimligen innebära att man har berättigade krav att den skattefinansierade verksamheten är i vart fall rimligt effektiv! Det är den inte idag.

Claes Sjölin råder domarna att "räkna baklänges". Utgå från att ett mål ska vara avgjort inom ett antal månader och lista sedan de åtgärder som ska vara genomförda innan dess. En poäng är att också ombuden har ett ansvar för effektiv handläggning av tvisten.

Claes Sjölin tror att den allmänna uppfattningen bland advokater är att tvistemålen tar ännu längre tid än för några år sedan och då var ändå situationen inte särskilt bra. Följden blir ökade kostnader och stora risker för företagen. Ombuden måste läsa in handlingarna på nytt varje gång och ett företag riskerar i praktiken inte så sällan helt irreparabla skador (kan exempelvis förlora marknadsandelar i ett annat land i väntan på en dom i tvistemålsprocessen).

– Företaget kan hinna gå i konkurs.

I ett sådant läge vill advokat Jan Södergren råda ombuden att stämna staten för brott mot artikel 6 i Europakonventionen som ger rätt till en prövning inom skälig tid.

– Man har rätt till ideellt skadestånd med cirka 15.000 euro per år som processen dragit ut på tiden. Men då får det

inte bero på parterna utan bara på domstolen.

Varför har ingen svensk stämt staten på grund av långsam tvistemålshandläggning än?

– Folk känner inte till det. Det upplevs som lite för bra för att vara sant, svarar Jan Södergren som menar att redan cirka ett års uppehåll i handläggningen (som beror på domstolen eller att domstolen tillåter motparten att förhåla) bör räcka för skadestånd.

CLAES SJÖLIN har ställt frågor till Justitiekanslern angående ett företag som får vänta i två år på ett avgörande (där alla handlingar är inlämnade i målet). Han frågar JK om denne anser handläggningen acceptabel. Eftersom Sjölin ännu inte kan överblicka en eventuell skada till följd av dröjsmålet kräver han i nuläget inte skadestånd av staten på grund av brott mot Europakonventionen. Men han ser det som en möjlighet längre fram.

– Det är nog det enda som hjälper. Erinringar i remissvar och kritiska artiklar från advokathåll som Advokatsamfundet ägnar sig åt räcker inte. Ett advokatsamfund som verkligen ställde frågan på sin spets hade kunnat hjälpa till. Dagens samfund är dock för tystlåtet. Kostar det inget så händer det inget. □

Den statliga utredningen om alternativa former för tvistlösning vid tingsrätt som ska bli klar nästa vår kommer att föreslå åtgärder för att få fram snabbare och för parterna enklare och billigare förfaranden (Ju 2005:06).